

ОЛЕКСАНДР МАЗУРЧАК: «ЗА МАФАМИ В КИЄВІ СТОІТЬ МАФІЯ З НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ, ПРЕДСТАВНИКІВ РІЗНИХ ГІЛОК ВЛАДИ І СИЛОВИХ СТРУКТУР»

Деякі думки Олександра Мазурчака – радника голови Київської міської державної адміністрації в розмові з оглядачем Юрієм Коваленком 29.05.2013 для журналу «Економіст».

– Олександр Володимировичу, ви залишили Кам'янець-Подільський тоді, коли про нього заговорили в позитивному плані щодо економіки міста, якихось зрушень у ЖКГ, поживлення туристичної складової... Це частина вашого життя... Скажіть, що вдалось вам у Кам'янці-Подільському, а що ні?

– Міським головою я працював 10 років. Головними завданнями, які стояли перед мною, моєю командою та депутатами міської ради, були: по-перше, розвиток Кам'янця-Подільського як туристичного центру, по-друге, створення нових робочих місць і, по-третє, максимальне залучення інвестицій, щоб місто мало можливості розвитку і в майбутньому.

І якщо на початку малий і середній бізнес давав 7-8% доходів до місцевого бюджету, то через 10 років – 34%. Великі промислові підприємства також поступово піднімались, їх внесок становив 32%. Практично з нуля було створено туристичну галузь, сотні робочих місць. Відповідна інфраструктура формувалась у розрахунок на перспективу, щоб щорічно забезпечувати не менше 250 тисяч туристів. Ми намагались поширювати інформацію про особливості міста всіма доступними методами. Кам'янець-Подільський ставав усе більш відомим, відповідно піднялась ціна на землю, збільшились зарплати – прийшов інвестор, будувалось житло, готелі. Тільки в старому місті споруджено майже 80 інвестиційних об'єктів. А наприкінці моєї роботи в Кам'янці-Подільському налічувалось вже близько 200 інвестиційних проектів. Приватний капітал побачив реальні можливості в розвитку міста.

– Що очікувалось, що планувалось, коли ви погодились на роботу в столиці? Були якісь ідеї, концепції, пріоритети?

– Це був 2008 рік, мені запропонували місце заступника міністра житлово-комунального господарства. Я погодився, адже, знаючи реальну проблематику місцевого самоврядування «знизу», було бажання допомогти йому «зверху».

Півроку працював заступником міністра, потім першим заступником. Економічна криза примусила відмовитись від напрацьованих ідей, оскільки центр пошуку нових концепцій в управлінні ЖКГ знову перемістився на місце. Через деякий час після зміни уряду Олександр Павлович Попов, з яким ми давно знайомі, маємо давні дружні та професійні стосунки, запропонував перейти працювати в КМДА. Він був міським головою 12 років, а я – 10. Тому в нас із ним повністю однакове розуміння процесів, які відбуваються на місцевому рівні, в державі. Ми з ним розуміємо один одного з півслова. Він працював ще двічі міністром. До речі, якраз у 2007, коли він очолював ЖКГ, ця галузь була профінансована найбільше і найефективніше. Це був дуже серйозний поштовх, але потім кризові явища не дали закріпити ті напрацювання. Фінансування знову йде за залишковим принципом. Дуже багато проблем.

А нині, ким би мені тут не довелось працювати, намагатимусь докласти всіх зусиль, щоб і в цих складних умовах допомогти киянам, допомогти Олександру Павловичу.

– Перейдемо до деяких нагальних проблем. Якщо сьогодні підприємець хоче оформити торговельну споруду в місті, то на це потрібно багато часу і грошей на хабарі. Чим солідніша споруда, тим більше часу і хабарів. І це є в Україні нормою. Кажуть, що в Києві за часів Черновецького, щоб встановити МАФ, хабарі були мізерні, за більші проекти – в рамках «розумного». Тому, мабуть, кіоски так розплодились. А що сьогодні? Днями від радників Кабміну я почув, що «розміщення торговельних споруд «непрозоре» та корумповане... хабарі неймовірні!!!» Чи відомо це керівництву міста? Що тут діється?

– Так, відомо. Дійсно, хабарі неймовірні. Але чому все тримається на хабарах? Тому що сьогодні в Києві діє мораторій на спорудження МАФів, законно їх встановити неможливо.

Тож і шукаються якісь обхідні маневри. З тими МАФами, які встановлені були ще за часів Черновецького, ми ведемо послідовну боротьбу. За мою ініціативою розроблено Схему розміщення МАФів у Києві. Але тут задіяні дуже великі інтереси. У тому числі народних депутатів, представників різних гілок влади, силових структур і так далі. Завдяки такому прикриттю дуже важко навести порядок у цій сфері. А чому таке відбувається? Тому що МАФи нічого не сплачували до бюджету столиці. Наприклад, щоб зняти торговельну площу в якомусь магазині на першому поверсі будинків, треба заплатити в середньому 250 грн. за квадратний метр, плюс заплатити за комунальні послуги, за ліцензії... А поруч із магазином стоїть МАФ площею близько 20 метрів квадратних і не платить ні за що. З'явилися ділки, які мають по 200-300 МАФів, тобто щомісячно кожен із них отримує 200 тисяч доларів готівки. А це вже створює можливість підкупити перевіряючих, лобіювати свої інтереси серед депутатів, в уряді, лобіювати потрібні для них рішення. Тому не приймалась та Схема, про яку я згадував, не приймалось і не приймається багато інших необхідних рішень.

Максимальні штрафи у 1700 грн. за ті чи інші порушення – це просто смішно. Тому ми звернулись до законодавців із пропозицією суттєвого збільшення штрафів, щоб це було зіставно з надприбутками. Нам вдалося прийняти рішення міської ради про участь власників МАФів у пайових відрахуваннях до бюджету. І вже у 2012 році це почало діяти. Але з 15000 МАФів у Києві близько 6000 – сумлінні платники, зрозуміло, що їм платити хабарі вже немає кому, а інші продовжують бути незаконними, тобто порушниками чітких правил і щодо сплати коштів до бюджету столиці, і щодо розміщення та інших вимог. За прийнятою такою Схемою повинно залишитись 9300 МАФів, згадані 6000 увійдуть у це число автоматично, інші поступово будуть демонтовані. При цьому ми турбуємось про підприємців, що ведуть роботу МАФів, про продавців, що працюють сьогодні в антилюдських умовах, і у нас зовсім не болить голова про власників цих МАФів.

– Є ще й інший бік малої торгівлі – все це є формою своєрідного задоволення попиту зuboжілого населення...

– У Києві діє програма «Магазин крокової доступності», тобто ми сприяємо появі магазинів там, де в цьому є потреба. При цьому ніхто не збирається ліквідувати торгівлю в палатках – тимчасові торговельні майданчики, проведення ярмарків у районах тощо. Треба тільки забезпечувати правила торгівлі, чистоту та охайність навколо. До речі, завдяки такій торгівлі вдається тримати ціни. Соціальну роль

усіх видів торгівлі дуже гарно розуміють і підтримують і голова міста, і всі служби в районах.

– Що могли б ви як фахівець сказати про загальну динаміку бюджету міста, його доходної та витратної частини за останні роки? Про взаємодію з Кабміном?

– Неймовірно зростання цін на нерухомість у Києві, попит на виділення землі, приплив інвестицій у докризовий період і відповідні надходження до бюджету Києва, на жаль, не були використані належним чином. В інфраструктуру міста фактично нічого не було вкладено. Тому Олександр Павлович Попову і всій команді дійсно дістались у спадок накопичені проблеми за попередній період з бюджетом міста десь на рівні 20 млрд. грн. Для Києва це не дуже великі кошти. У Міністерстві фінансів, у Кабміні побутує думка, що всі території України повинні розвиватись однаково. І тому вважається, що якісь переваги або преференції для Києва не завжди є бажаними. При цьому і проблеми столиці не завжди розуміються. Столиця ж несе на собі величезний тягар від великої кількості додаткового населення, що приїздить сюди. Офіційно в столиці мають прописку майже 2,8 млн. осіб, а всього проживає понад 3,5 млн. Будь-яке централізоване фінансування, скажімо, на медицину, визначається з розрахунку на 2,8 млн., а потрібно набагато більше. Мінфін вилучає з бюджету міста 50% податку підприємств на прибуток, який є головним формуючим податком для бюджету. Таким чином, у 2012 році у нас вилучили 7 млрд. грн., а дали 8 млрд. грн. Немає чого жалітись, але це ж був рік проведення Євро-2012, тобто фінансування об'єктів суто під Євро, під інфраструктуру... Тобто даються так звані зв'язані кошти, які не можна використовувати на інші потреби міста, чи то ЖКГ, заміна ліфтів, чи то допомога ОСББ, ремонти дворів тощо. На жаль, ми не завжди маємо підтримку Міністерства фінансів. Іноді нам допомагають, скажімо, кредитуванням з Казначейства, дозволами на запозичення коштів. Але того розуміння та підтримки, яких би ми хотіли, щоб функції столиці фінансувалися в першу чергу, поки що немає.

– Якось у нас невтішно закінчується ця частина інтерв'ю. Немає оптимізму щодо належного фінансування у вирішенні навіть поточних проблем Києва...

– Ну чому? Оптимізм повинен бути в роботі. Якщо ми щоденно працюватимемо на переконання наших опонентів і обертатимемо їх на союзників, якщо завдання будемо ставити реальні й не будемо робити помилок, то все буде гаразд.

– Дякую за інтерв'ю.

Підготувала Ксенія Гевард